

EDITH WHARTON

LABIRINTUL PASIUNILOR

Traducere: MARIA VONGHIZAS

EDITURA ORIZONTURI

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
WHARTON, EDITH

Labirintul pasiunilor / Edith Wharton ; trad.:
Maria Vonghizas. - București : Orizonturi, 2021
ISBN 978-973-736-457-9

I. Vonghizas, Maria (trad.)

821.111

Corectură: **MĂDĂLINA COMAN, EMILIA LEANCĂ**
Copertă: **TATIANA DANIELA POPESCU**

Toate drepturile acestei ediții aparțin **Editurii ORIZONTURI**

Editura ORIZONTURI – București
Bdul Libertății nr. 4, bl. 117, et. 7, ap. 20
telefon: 021.3177679, 0744531333
e-mail: orizonturi@editura-orizonturi.ro
www.editura-orizonturi.ro

Tipar: ARTPRINT

E-mail: office@artprint.ro

Cartea întâi

I

„Piedică neașteptată. Rog amână sosirea după 30. Anna.”

Și tot timpul cât a ținut călătoria de la Charing Cross la Dover, glasul roților de tren i-a cântat lui George Darrow doar cuvintele din telegramă, fiecare schimbare de macaz modificând sunetul silabelor banale: ba făcându-le să răsune ca un foc de armă, ba lăsându-le să-i picure în creier una câte una, rar și insensibil, ba amestecându-le și apoi azvârlindu-le ca pe niște zaruri cu care s-ar juca cine știe ce zei malițioși; și acum, coborând din compartiment pe chei și privind peronul măturat de vânt și, dincolo de el, marea înfuriată, simți cum cuvintele se năpusteau asupra lui de pe crestele valurilor, săcâindu-l și orbindu-l cu o nouă izbucnire de furie, de parcă își băteau joc de el.

„Piedică neașteptată. Rog amână sosirea după 30. Anna”...

Vasăzică îl amână iarăși, pentru a doua oară, chiar în ultima clipă; îl amâna cu felul ei îndeobște chibzuit, având unul dintre obișnuitele-i motive „întemeiate” – era convins că motivul, la fel ca data trecută (vizita unei mătuși văduve a soțului ei) nu putea fi decât „întemeiat”! Însă chiar această convingere îl scotea din sărite. Faptul că putea să fie atât de chibzuită în situația lor arunca o lumină ironică asupra impresiei lui că îl întâmpinase cu nemărginită căldură după cei doisprezece ani de despărțire.

Se regăsiseră la Londra, cu vreo trei luni în urmă, la un dîneu la Ambasada americană, și când îl zărise, pe chipul ei de văduvă cernită zâmbetul înflorise ca un trandafir gingaș.

Simțea și acum fiorul și surpriza care-l cutremuraseră când, printre obișnuitele chipuri stereotipe pe care le întâlnea la dineurile din acel sezon, descoperise pe neașteptate chipul ei, cu podoaba părului negru umbrindu-i privirea ochilor gravi; a ochilor acelora în care recunoscuse fiecare nuanță ori umbră, așa cum ar fi recunoscut, chiar și după o viață întreagă, orice amănunt al camerei în care își petrecuse copilăria. Și așa cum, din mulțimea strălucitoarelor siluete în toalete festive, ea se desprinsese și îi apăruse, zveltă, solitară și atât de diferită de toți ceilalți, înțelesese că, în clipa când privirile li se întâlniseră, la fel de limpede se înfățișase și el ochilor ei. Toate acestea, și încă multe altele, le citise în zâmbetul ei, care spunea nu numai „țin minte”, ci „țin minte întocmai ceea ce îți amintești și tu”; de parcă, într-adevăr, memoria ei s-ar fi grăbit să-i vină în ajutor, privirea ei învăluind clipele reamintite în întreaga splendoare a unei dimineți strălucitoare. Și atunci când, în îmbulzeala recepției, soția ambasadorului exclamase: „Oh, văd că o cunoști pe doamna Leath! E foarte bine, fiindcă eu trebuie să dau de generalul Farnharm...”, lăsându-i să se îndrepte împreună spre sala dineului, Darrow simțise neîndoielnic o mică apăsare a brațului ei pe al lui, apăsare subliniind ușor, dar cât de limpede, exclamația ei:

– Nu-i minunat?... La Londra... în plin sezon... în îngrămădeala asta?

N-ar fi însemnat cine știe ce din partea celor mai multe femei; dar era o caracteristică a doamnei Leath faptul că fiecare gest, fiecare cuvânt se identifica cu ea. Chiar și pe vremuri, pe când era doar o fetiță cu privirea serioasă, rareori i se întâmpla să nu-și nimerească ținta; și Darrow, reîntâlnind-o acum, simțise imediat cât de mult își desăvârșise între timp modalitățile de expresie, care câștigaseră în subtilitate și precizie.

Și, cu fiecare clipă, această impresie îi fusese confirmată în seara aceea când se regăsiseră. Ea îi vorbise cu rețineri, dar deschis, despre viața ei în toți anii aceia cât soarta îi despărțise atât de ciudat. Îi povestise despre căsătoria cu Fraser Leath și despre viața pe care o dusesse după aceea în Franța, unde soacra ei, rămasă de timpuriu văduvă, se recăsătorise cu marchizul de Chantelle, așa că, oarecum datorită acestui mariaj, soțul ei se stabilise definitiv în Franța. Îi mai vorbise, de asemenea, cu nemărginită afecțiune și înflăcărare, despre Effie, fetița ei de nouă ani, și aproape cu tot atâta căldură despre Owen Leath, fiul ei vitreg, un adolescent fermecător și inteligent, care la moartea soțului ei îi rămăsese în grijă...

*

Un hamal, poticnindu-se de geamantanele lui Darrow, îl smulse din apatia care-l cuprinsese, amintindu-i că împiedica circulația pe peron, la fel de țeapăn și de încurcă-lume ca și bagajele lui.

– Vă îmbarcați, domnule?

Se îmbarca oare? De fapt, nu prea știa ce voia să facă; dar în lipsă de altceva mai bun de făcut, se luă după hamal spre furgonul de bagaje, le înregistrează și o porni în spatele lui spre pasarelă. Și în vreme ce vântul se năpustea asupra sa, aproape împiedicându-l să înainteze, își dădu seama de ridicolul situației lui.

– Urâtă vreme să călătorești pe mare, mormăi peste umăr hamalul, pe când se luptau să ajungă pe chei, pășind pe pasarela îngustă.

Într-adevăr, urâtă vreme; numai că, din fericire, Darrow nu prea vedea ce motive întemeiate ar avea s-o pornească pe mare.

Și, așa cum pășea pe urmele bagajelor, gândurile îi reveniră pe vechiul fâgaș. Își aminti că îl întâlnise o dată

sau de două ori pe bărbatul pe care îl preferase Anna Summers în locul lui; și de când o revăzuse se tot chinuia să-și imagineze cum va fi fost viața ei de femeie măritată alături de el. I se păruse a fi un exemplar tipic din categoria americanilor despre care n-ai putea spune dacă trăiesc în Europa de dragul artei ori dacă se ocupă de artă ca un pretext ca să trăiască în Europa. Domnul Leath picta în acuarele, dar o făcea parcă pe furiș, aproape clandestin, cu disprețul omului de lume pentru tot ce are vreo legătură cu profesionalismul, ocupându-se pe față, cu o seriozitate plină de religiozitate, cu strângerea unei colecții de tabachere de email. Era un bărbat blond, întotdeauna îmbrăcat elegant, cu distincția fizică pe care ți-o dă o siluetă dreaptă, cu nasul subțire și cu obiceiul de a se arăta vag dezgustat – și cine oare n-ar fi fost, într-o lume în care tabacherele de email autentice erau cu fiecare zi tot mai greu de găsit, iar piața era inundată de imitații oribile?

Darrow se întrebase adesea ce posibilități de comunicare putuseră să existe între domnul Leath și soția lui. Acum ajunsese la concluzia că nu existase probabil niciuna. Prin tot ce spusese, doamna Leath nu făcuse nici măcar o aluzie că soțul ei îi înșelase așteptările; dar însăși reticența ei o trădase. Vorbea despre el cu un fel de gravitate impersonală, ca și cum ar fi fost un personaj dintr-un roman sau o figură istorică, iar spusele ei sunau de parcă le-ar fi învățat pe dinafară și, tot repetându-le, s-ar fi tocit ușor. Faptul acesta sporea nespuse de mult impresia lui Darrow că vederea lor anihilase într-o clipă anii cât fuseseră despărțiți. Ea, care fusese întotdeauna atât de evazivă și de inaccesibilă, devenise dintr-odată comunicativă și prietenoasă: deschisese larg porțile trecutului ei și-i îngăduise, e drept, tacit, să tragă ce concluzii dorea. Așa că își luase rămas-bun de la ea simțindu-se o ființă aleasă și privilegiată, căreia ea-i

încredințase un lucru prețios ca să-l păstreze. Ceea ce-i dăruise ea la acea întâlnire era fericirea ei, îngăduindu-i cu franchețe să procedeze cum va dori; și sinceritatea gestului sporea frumusețea darului.

La următoarea întâlnire impresia stăruise, adâncindu-se. Se revăzuseră din nou după câteva zile, într-un vechi conac de la țară plin de cărți și tablouri, în mijlocul peisajului atât de dulce din sudul Angliei. Faptul că erau o mulțime de musafiri, cu neastâmpărul unui du-te-vino continuu și fără rost, nu făcuse decât să-i izoleze pe amândoi, dându-le (sau cel puțin așa își închipuia tânărul nostru erou) un simțământ mai profund de intimitate; și fiecare zi era asemenea unui preludiv muzical în care instrumentele, șoptind în surdină, par să rețină undele sunetelor dornice să scape.

Cu acest prilej, doamna Leath nu s-a arătat mai puțin prietenoasă ca prima dată; dar a izbutit să-i sugereze că perspectiva inevitabilă în relațiile lor n-avea să apară prea curând. Nu că ar fi părut să se îndoiască de deznodământ, dar părea mai curând dornică să nu lase să-i scape niciunul dintre stadiile treptatei reîntoarceri a sentimentului care-i unea.

Cât despre el, Darrow n-avea nimic împotriva să aștepte, dacă ea dorea asta. Își amintea că odată, în America, pe când ea nu era decât o fetiță, venise să stea la ei, în casa lor de la țară; ea nu era în casă când sosise, și mama ei îl trimisese s-o caute în grădină. N-o găsisese în grădină, dar o zărise puțin mai departe, pășind spre el pe o lungă potecă umbroasă. Nu se rezeșise în goană spre el, ci îi zâmbise și îi făcuse semn s-o aștepte; iar el, fermecat de jocul luminii și al umbrei pe chipul ei, încântat să-i urmărească înaintarea lentă, îi dăduse ascultare și rămăsese pe loc. La fel părea și acum că pășea spre el de-a lungul anilor, iar el urmărea cum se întrețese pe chipul ei jocul luminii și al umbrei vechilor amintiri și speranțelor mai noi, fiecare pas al ei înfățișându-i

o mereu nouă viziune a grației. Știa că n-o să șovăie, că n-o să se abată din drum; că o să pășească hotărâtă către el; dar ceva în privirea ei spunea: „Așteaptă”, și din nou el îi dăduse ascultare – și aștepta.

În ziua a patra, o împrejurare neprevăzută îi spulberă așteptările. Chemată în oraș de sosirea în Anglia a soacrei ei, plecă fără a-i oferi lui Darrow șansa pe care contase, și el se pomeni blestemându-se pentru târăgăneala-i prostească. Dezamăgirea îi fusese totuși alinată de convingerea că se vor revedea înainte de întoarcerea ei în Franța; și într-adevăr reuși s-o mai vadă la Londra. Numai că acolo atmosfera se schimbase odată cu noile împrejurări. N-ar fi putut spune că îl ocolea, și nici măcar că nu părea tot atât de bucuroasă când se întâlneau; era însă copleșită de îndatoririle de familie și, după părerea lui, le accepta puțin cam prea repede.

Marchiza de Chantelle, după cum își dădu el seama curând, se pricepea la fel de bine ca răposatul domn Leath să-și impună cu blândețe voința, oferind cu stăruință o înfățișare ștearsă în fața căreia trebuia să cedezi. Se părea că însăși umbra prezenței acestei femei – care-și insinua personalitatea chiar și în cursul scurtelor ei absențe – o înăbușea și o reducea la tăcere pe doamna Leath. Aceasta mai era, în plus, îngrijorată de fiul ei vitreg, care curând după ce-și luase diploma la Harvard abia scăpase cu bine dintr-o furtunoasă legătură amoroasă și, după încă vreo câteva luni de rătăcirii și bătaie de cap, acceptase până la urmă sfatul mamei lui vitrege și se înscrișese la Oxford pentru un an de completare a studiilor. Doamna Leath chiar a și mers acolo o dată sau de două ori să-l viziteze, în restul timpului nevăzându-și capul din pricina a tot felul de obligații de familie: ba căuta, potrivit propriei expresii, „rochii și guvernante” pentru fetița sa, care rămăsese în Franța, ba își petrecea restul orelor umblând după cumpărături cu soacra ei. Și

totuși, de câte ori scăpa un pic de îndatoriri, Darrow izbutise s-o simtă în siguranță sub scutul devotamentului său, pregătită pentru clipa inevitabilă; și în ultima seară, la teatru, între dominanta marchiză și un Owen nebănuitor, schimbaseră câteva cuvinte aproape hotărâtoare.

Iar acum, în timp ce vântul îi vâjâia pe la urechi, Darrow continua să audă ecoul batjocoritor al mesajului ei: „Piedică neașteptată”. Într-o existență atât de ordonată, dar și plină de neprevăzut, ca cea a doamnei Leath, nu-l mira că celei mai mici complicații ea îi putea da proporțiile unei „piedici”; dar chiar și admitând, cât îi îngăduia starea lui de spirit, că trăind sub același acoperiș tot timpul cu soacra și periodic cu fiul vitreg i se iveau sute de mici împrejurări care cu greu ar fi lăsat-o să se bucure de libertatea adusă de văduvie, chiar și așa, nu putea să nu-și spună că înseși aceste condiții trebuiau s-o ajute să găsească o cale. Nu, „motivul” ei, oricare va fi fost, nu putea fi în acest caz decât un pretext; doar dacă nu accepta alternativa cel mai puțin măgulitoare, și anume că orice motiv era destul de bun ca să-l mai amâne! Firește, dacă bucuria cu care-l întâmpinase la revederea lor însemnase ceea ce-și închipuise el, n-o vedea, pentru a doua oară în câteva săptămâni, acceptând atât de ușor să le fie date peste cap planurile; mai ales că – ținând seama de îndatoririle lui oficiale – s-ar putea să nu mai aibă prilejul s-o întâlnească luni de zile.

„Rog amână sosirea după 30.” După 30 – și acum era doar în 15! Renunțase la cele două săptămâni de parcă el ar fi fost un pierde-vară căruia nu-i păsa de scurgerea zilelor, și nu un tânăr diplomat activ care, ca să se poată întâlni cu ea, trebuise să se descurce într-o adevărată junglă de obligații. „Rog amână sosirea după 30.” Atâta tot. Nici măcar umbra unei justificări sau a unei păreri de rău; nici măcar aceea adăugire formală: „Urmează scrisoare”, cu care de

obicei se îndulcește o asemenea lovitură. Nu avea nevoie de el și găsisese calea cea mai scurtă ca să i-o spună. Chiar și în prima clipă de exasperare nu s-a putut opri să nu observe cât era de tipic pentru ea să nu-și motiveze amânarea cu o minciună. Era limpede că în materie de principii morale nu umbla cu menajamente!

„Dacă aș fi cerut-o în căsătorie, m-ar fi refuzat folosind același limbaj. Bine că n-am făcut-o!” își zise în sinea lui.

Aceste gânduri, care nu-i dăduseră pace tot timpul cât durase călătoria de la Londra, i se înfățișară ca o adevărată batjocură pe când își croia cu greu drum prin mulțimea de pe debarcader. Simțămintele nu i se împlânzira nici când își aminti că, dacă ea s-ar fi gândit mai dinainte, sfârșitul acestei vântoase zile de mai l-ar fi găsit așezat în fața focului în clubul său din Londra, în loc să dărdăie în mijlocul omenirii murate de ploaie de pe debarcader. Chiar dacă avea, prin tradiția părții femeiești, dreptul să-și schimbe gândul, putea măcar să-l prevină telegraifiindu-i direct acasă. Dar, deși purtaseră corespondență, se pare că nu-i reținuse adresa, așa că un curier de la ambasadă îl prinsese în ultimul moment la gară, dându-i telegrama în vreme ce trenul pornea.

Da, îi dăduse destule șanse să afle unde locuia el; și această mărunță dovadă a indifferenței ei deveni, pe măsură ce-și croia drum prin mulțime, principalul lui motiv de nemulțumire în ceea ce o privea, dar și al pornirii de a se disprețui. Pe la mijlocul debarcaderului, împunsătura unei umbrele îl scoase cu totul din fire, căci își dădu seama că începuse să plouă. Într-o clipă bordura debarcaderului deveni câmpul de bătaie al umbrelor ce se înghesuiau, se strecurau, se ocoleau. Vântul sufla acum cu mai multă putere, iar bieții oameni hărțuiți de dublul asalt al intemperiilor, neputându-se răzbuna pe elementele dezlănțuite, își vărsau furia asupra celor aflați alături de ei.

Darrow, care în general se bucura de călătorii datorită unei sănătăți înfloritoare și unei bune dispoziții constante, fiind și îngăduitor în ceea ce privește aglomerările umane, de data aceasta resimți ca un vag afront promiscuitatea înghesuiei. Era ca și cum toată omenirea din jur îi cunoștea suferința și-i aflase necazul; de parcă nu merita decât să fie izbit și îmbrâncit cu dispreț. „Ea nu te vrea, nu te vrea, nu te vrea”, păreau să repete întruna coatele și umbrele lor.

Când telegrama îi fusese aruncată prin fereastră în vagon, jurase în primul moment de pripeală: „Pentru nimic în lume nu mă întorc înapoi” – ca și cum dacă s-ar fi întors, în loc să-și continue drumul spre Paris, i-ar fi oferit ei o satisfacție răutăcioasă! Își dădea seama acum ce absurd îi fusese legământul și se bucura că nu va fi necesar să înfrunte valurile dezlănțuite care se zăreau dincolo de portul adăpostit.

Odată hotărârea luată, se opri căutându-l cu privirea pe hamal; numai că era înconjurat de atâtea umbrele de pe care picura apa, încât nu reuși să-i facă semn; ba chiar înțelese că-i pierduse urma, așa că o porni anevoie înainte, spre peron. În clipa când ajunse sus, o umbrelă coborâtă brusc îl izbi în umăr; și imediat, încovoiată de o rafală, umbrela fu dată peste cap, smucită în sus ca un zmeu de hârtie, fiind cu greu reținută în mâna unei femei.

Darrow apucă umbrela, îndreptă la loc spițele întoarse pe dos și se uită la chipul femeii care îi apărură de sub aceasta.

– Nu poți rămâne aici, domnișoară, o sfătui el.

Dar nici nu termină bine de vorbit, că un nou val de oameni o îmbrânci peste el pe posesoarea umbrelei. Darrow o ajută să-și regăsească stabilitatea și, odată pe picioarele ei, primul lucru pe care-l făcu fu să se vaite.

– Oh, vai de mine! Uite cum s-a rupt!

Așa cum privea în sus, cu fața-i proaspătă și îmbujorată sub ploaia ce curgea șiroaie, el își zise că parcă o mai